

**Concept**

**Jaarverslag 2016**

**Commissie Wetenschappelijke Integriteit  
Universiteit Twente**

## Inhoudsopgave

Inhoudsopgave .....	2
Inleiding .....	3
1. Samenstelling CWI.....	3
2. Werkwijze CWI .....	3
3. Verslag activiteiten.....	3
3.1 Klachten .....	4
3.2 Advies .....	4
3.3 Overige activiteiten	
4. Aandachtspunten voor CvB.....	5

## Inleiding

De Commissie Wetenschappelijke Integriteit (CWI) adviseert het College van Bestuur (CvB) ten aanzien van klachten over het mogelijk schenden van de wetenschappelijke integriteit door (ex-) medewerkers van de Universiteit Twente.

In 2016 is de Klachtenregeling Wetenschappelijke Integriteit Universiteit Twente op onderdelen aangepast. [dat integriteitsaspecten van het ITC onderzoek nu onderdeel uitmaken van de algemene UT regeleing](#)De Commissie Wetenschappelijke Integriteit heeft het afgelopen jaar geen klachten ontvangen.

### 1. Samenstelling CWI

Op 1 januari 2015 was de samenstelling van de Commissie Wetenschappelijke Integriteit als volgt:

- Prof.dr.ir. P. (Piet) Bergveld (emeritus),
- Prof. dr. B.R. (Bärbel) Dorbeck-Jung (emeritus, voorzitter),
- Prof.dr. (Suzanne) S.J.M.H. Hulscher
- Prof.dr.ir L. (Leon) Lefferts,

Daarnaast zijn Prof. dr. J.M. (Jules) Pieters (emeritus) en Prof.dr.ir. A. (Alfred) Stein plaatsvervangende leden van de commissie.

De vertrouwenspersoon voor de klager is Prof.dr.ir. L. (Leen) van Wijngaarden (emeritus). De vertrouwenspersoon voor de beklaagde is Prof.dr. A. (Ariana) Need. Beide vertrouwenspersonen stellen een jaarverslag over hun activiteiten op.

### 2. Werkwijze CWI

Bij elke klacht wordt een commissie gevormd uit tenminste drie leden, waaronder de voorzitter van de CWI. De commissie beoordeelt of de klacht ontvankelijk is. Alvorens een hoorzitting plaatsvindt, komt de commissie bijeen om deze voor te bereiden. Na afloop van de hoorzitting vergadert de commissie eveneens. Onder andere wordt besproken welke nadere informatie noodzakelijk is om een goed oordeel over de klacht te kunnen geven.

De secretaris stelt in samenwerking met de voorzitter een concept rapportage op, welke vervolgens aan de overige betrokken commissieleden wordt voorgelegd. Daarna stelt de commissie de concept rapportage vast. De concept rapportage wordt aan de klager en beklaagde ter controle op eventuele feitelijke onjuistheden voorgelegd. Overtuigende correcties worden verwerkt in de definitieve rapportage. De definitieve rapportage met het advies wordt aan het College van Bestuur gestuurd. Indien nodig en/of wenselijk licht de voorzitter het advies nader toe aan de rector.

De secretaris van de CWI stelt de concept-besluiten voor het College van Bestuur op, alsmede de brieven die namens het college naar de klager en beklaagde worden gestuurd. De secretaris verzorgt ook de correspondentie van het CvB met het Landelijk Orgaan Wetenschappelijke Integriteit (LOWI).

### 3. Verslag activiteiten

Volgens de Klachtenregeling Wetenschappelijke Integriteit van de UT (art. 4, lid e) legt de CWI over haar werkzaamheden achteraf verantwoording af aan het CvB in een jaarlijkse rapportage ten behoeve van het jaarverslag van de universiteit. De CWI en de betrokken portefeuillehouder van het CvB hebben eerder afgesproken tenminste één keer per jaar samen met de vertrouwenspersonen te vergaderen om de jaarverslagen, de stand van zaken en verbeterpunten te bespreken. Dit overleg heeft op 7 juli 2016 plaats gevonden.

### 3.1 Klachten

In 2016 zijn er géén klachten ingediend. Bij een klacht uit 2015 heeft de klager het LOWI verzocht te adviseren. De hoorzitting bij het LOWI heeft op 7 september 2016 plaats gevonden. Op de zitting hebben de voorzitter Bärbel Dorbeck-Jung, de secretaris Susanne Gooijer en het lid Piet Bergveld het CvB vertegenwoordigd. Het advies van het LOWI was eind 2016 nog niet gereed.

### 3.2 Advies

Tijdens de jaarvergadering in september 2015 heeft de rector de CWI gevraagd te adviseren over de inbedding van de wetenschappelijke integriteit (WI) in het programma van de Twente Graduate School (TGS), alsmede over de vormgeving van een UT-brede discussie over verantwoord publicatiegedrag en het gebruik van plagiaatsoftware in het onderwijs.

In haar advies van 19 mei 2016 beveelt de CWI aan binnen de TGS verplicht aandacht aan de WI te besteden. In deze context adviseert zij algemeen materiaal over de geldende regels en richtlijnen te verspreiden en vooral te werken aan de bewustwording door middel van het behandelen van concrete casussen en discussie. Zeer wenselijk lijkt haar concrete, vakspecifieke aspecten aan de orde te stellen, want zij verwacht dat op deze wijze het bewustwordingsproces beter wordt gestimuleerd dan door kennismaking met veel abstracte regels. Gebruik maken van een serious game kan hierbij ondersteuning bieden

Over de vormgeving van een discussie over verantwoord publicatiegedrag adviseert de CWI het CvB om jaarlijks of tweejaarlijks het thema wetenschappelijke integriteit UT-breed onder de aandacht te brengen, bijvoorbeeld op vakgroepvergaderingen, tijdens een DIES rede, op onderzoeksdagen (zoals bij MESA+) en/of tijdens een senaatsbijeenkomst. De bijlage bij het advies, de door de CWI opgesteld notitie "Normen voor en in publicatieculturen op de UT" kan als kapstok worden gebruikt voor discussies over geldende normen. De CWI beveelt aan de op de UT vertegenwoordigde vakgebieden te vragen deze normen te specificeren op basis van de op het gebied bestaande *best practices*. Zij adviseert de uitvoering van scholing en bewustwording te controleren om commitment te bevorderen. Het CvB kan de faculteiten verplichten met plannen te komen en over de uitvoering te berichten.

Over het gebruik van plagiaatsoftware in het onderwijs adviseert de CWI iedere medewerker die onderwijs (ook PhD's) geeft in principe toegang te geven tot de software.

Het CvB heeft dit advies van 19 mei integraal overgenomen. In september is een begin gemaakt met de uitvoering.

### 3.3 Overige activiteiten

Op 22 december 2016 heeft de CWI vergaderd over de nieuwste ontwikkelingen. De secretaris heeft verslag gelegd van haar vergelijkend onderzoek over de maatregelen die op een aantal Nederlandse universiteiten geïmplementeerd zijn om de bewustwording en het verantwoordelijkheidsbesef van wetenschappers op het gebied van de wetenschappelijke integriteit te bevorderen. Andere punten

van discussie waren WI in het masteronderwijs, de eerste analyse van de LOWI adviezen en de lessen die voor de klachtbehandeling daaruit kunnen worden getrokken

Voorzitter en secretaris hebben deelgenomen aan de landelijke overleggen van CWI voorzitters en secretarissen. Deze bijeenkomsten hebben waardevolle informatie verschaft over de nieuwste ontwikkelingen omtrent de herziening van de VSNU code en inzicht gegeven in de wijze waarop andere CWI's de klachtenregeling interpreteren.

#### **4. Aandachtspunten voor CvB**

Opmerkelijk is dat in 2016 geen enkele klacht bij de CWI is ingediend. Dit wijkt af van het gemiddelde aantal klachten die jaarlijks bij kleinere universiteiten (zoals bij de UT) worden aanhangig gemaakt. Volgens de voorzitters van de CWI's van andere universiteiten is het gebruikelijk dat bij een universiteit van de grootte van de UT in de regel drie tot vier klachten jaarlijks worden ingediend. Duidelijk is dat de CWI-UT in eerdere jaren meer klachten heeft ontvangen.

Deze ontwikkeling roept vragen op over de redenen van deze afname. Leeft het thema wetenschappelijke integriteit te weinig op de UT, hebben wetenschappers te weinig kennis of te weinig besef van dit onderwerp? De CWI concludeert dat deze ontwikkeling aanleiding geeft voor het CvB om kracht te zetten bij de uitvoering van het CWI advies van 19 mei 2016 en snel maatregelen te nemen die verantwoordelijke wetenschapsbeoefening kunnen bevorderen.